

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060102

DOM
2012-08-20
Stockholm

Mål nr
P 2885-12

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, slutliga beslut 2012-03-07 i mål nr P 584-12

KLAGANDE

1. C N

2. C S

Samma adress som 1

MOTPART

Nacka kommun
131 81 Nacka

SAKEN

Avvisat överklagande i fråga om beslut att anta detaljplan

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens slutliga beslut och visar målet åter till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning.

Dok.Id 1020624

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

BAKGRUND

Kommunfullmäktige i Nacka kommun beslutade den 28 mars 2011 att anta en detaljplan omfattande bl.a. C N:s och C S:s fastighet Y. Beslutet fattades efter att regeringen hade upphävt ett tidigare detaljplanebeslut för samma område.

Länsstyrelsen i Stockholms län avslog i beslut den 20 december 2011 C N:s och C S:s överklagande av kommunens beslut. Sedan C N och C S överklagat länsstyrelsens beslut vid mark- och miljödomstolen avvisade domstolen deras överklagande. Som skäl för avvisningsbeslutet angav mark- och miljödomstolen att yrkandena i målet inte avsåg upphävande av kommunens beslut att anta detaljplanen, utan ändring av detta beslut. Sådana yrkanden låg enligt mark- och miljödomstolen inte inom ramen för vad domstolen kunde pröva enligt 13 kap. 8 § plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL.

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

C N och C S (klagandena) har, som deras överklagande får förstås, yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska undanröja mark- och miljödomstolens beslut samt visa målet åter dit för fortsatt handläggning.

Klagandena har till stöd för sitt överklagande anfört sammanfattningsvis följande.

Mark- och miljödomstolen har avslagit deras överklagande enbart på formella grunder. De föredrar en ändring av detaljplanen med ett upphävande av den som ett sista alternativ. De har tidigare på samma grunder överklagat till regeringen, som upphävde detaljplanen, och länsstyrelsen, som avslog överklagandet. Ingen av dessa instanser anförde de formella grunder som mark- och miljödomstolen hänvisat till. Det är svårt att förstå att rättstillämpningen skiljer sig så mellan olika instanser. Det bör vara möjligt även för en lekman att föra talan i domstol utan juridiskt ombud.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Av 5 kap. 1 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar följer att mark- och miljödomstolen ska tillämpa lagen (1996:242) om domstolsärenden (ärendelagen), med smärre undantag, vid t.ex. prövningen av ett överklagande som gäller beslut om att anta en detaljplan.

Enligt 7 § ärendelagen ska ett överklagande innehålla uppgifter om bl.a. i vilken del beslutet överklagas och den ändring i beslutet som yrkas.

Klagandena har i sitt överklagande till mark- och miljödomstolen uttryckt sig på så sätt att de ”överklagar” länsstyrelsens beslut. I ett mål av det slag som det handlar om här får detta uttryckssätt förstås så att klagandena yrkar att kommunens och länsstyrelsens beslut ska upphävas. Det förhållandet att klagandena i en senare komplettering av överklagandet framställt yrkanden avseende ändring av detaljplanen kan inte uppfattas så att de begränsar sin talan och underlåter att yrka upphävande av detaljplanen.

Klagandenas yrkande om upphävande av detaljplanen, som enligt deras förtydligande ska uppfattas som ett andrahandsyrkande, borde således ha tagits upp till prövning av mark- och miljödomstolen.

När det gäller klagandenas förstahandsyrkanden om ändring av detaljplanen gör Mark- och miljööverdomstolen följande överväganden.

Enligt 13 kap. 8 § första stycket första meningen ÄPBL ska en myndighet som prövar ett överklagande av ett beslut att anta en detaljplan antingen fastställa eller upphäva beslutet i sin helhet. Bestämmelsen innebär en reglering av vilka yrkanden som lagligen kan bifallas vid ett överklagande av en detaljplan, dvs. en begränsning av möjliga materiella utgångar i målet. Enligt Mark- och miljööverdomstolen finns det emellertid inte något lagligt hinder mot att ta upp och pröva ett yrkande om ändring av en detaljplan, även i de fall där yrkandet inte kan bifallas.

Enligt 13 kap. 8 § första stycket andra och tredje meningarna ÄPBL gäller dock dels att ett beslut att anta en detaljplan får upphävas i en viss del eller ändras på annat sätt om kommunen har medgett det, dels att ändringar av ringa betydelse kan göras även utan kommunens medgivande. Yrkanden om ändring av en detaljplan kan således också lagligen bifallas om de materiella rekvisiten i 13 kap. 8 § ÄPBL är uppfyllda.

Vidare gäller enligt 27 § ärendelagen att en domstol även utan yrkande får besluta till det bättre för en enskild part om det finns särskilda skäl och det inte är till nackdel för

något motstående intresse. Det finns således en – åtminstone teoretisk – möjlighet för en domstol att upphäva en detaljplan även vid ett yrkande om ändring av planen eller att besluta om andra ändringar än de som yrkats.

Sammanfattningsvis innebär dessa överväganden att mark- och miljödomstolen borde ha tagit upp och i sak prövat såväl klagandenas yrkande om upphävande som yrkandena om ändring av detaljplanen. Mark- och miljödomstolens avvisningsbeslut ska därför undanröjas och målet ska visas åter dit för prövning av överklagandet i ärendet där.

Mark- och miljööverdomstolens dom får enligt 37 § andra stycket ärendelagen inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmännen Per-Anders Broqvist och Lars Dirke, hovrättsrådet Henrik Löv, referent, samt tekniska rådet Carl-Gustaf Hagander. Domen är enhällig.

Föredragande har varit Erik Ludvigsson.

NACKA TINGSRÄTT

PROTOKOLL

2012-03-07

Handläggning i
Nacka Strand

Aktbilaga +

Mål nr

P 584-12

Handläggning i parternas utevaror

RÄTTEN

rådmannen Åke Söderlind, tillika protokollförare

PARTER

Klagande

1. N C S N

2. C S

Motpart

Nacka kommun

131 81 Nacka

SAKEN

Detaljplan för X och Y m. fl.

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Stockholm län beslut den 20 december 2011 i ärende
4031-11693-2011

Klagandena har yrkat att

1. en plan på en tillfart till deras fastighet upprättas och att en bilväg anläggs till deras fastighet
2. kommunen möjliggör styckning av deras fastighet
3. kommunen ändrar sin hållning vad gäller möjligheten att uppföra en mindre byggnad norr om deras hus.

Dok.Id 266329

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00

Mark- och miljödomstolen fattar

SLUTLIGT BESLUT

SKÄL

Enligt 13 kap. 8 § i 1987 års plan- och bygglag får en myndighet (med vilket förstås även domstol) som har att pröva bl.a. ett beslut att anta en detaljplan antingen fastställa eller upphäva beslutet i dess helhet.

Som undantag från denna regel gäller enligt samma bestämmelse att upphävas i en viss del eller ändras på annat sätt om kommunen har medgett det. Även utan kommunens medgivande får ändringar av ringa betydelse göras.

Genom vad som förekommit vid Länsstyrelsen står klart att kommunen inte medger några ändringar i planbeslutet. Yrkandena i målet gäller inte heller någon sådan ändring av ringa betydelse som medför att ändringar i planbeslutet kan göras även utan kommunens medgivande.

Yrkandena i målet gäller – som förut sagts – inte upphävande av beslutet att anta planen i dess helhet, utan *ändring* av planbeslutet. Det följer av det tidigare anförda att sådana yrkanden inte ligger inom ramen för vad Mark- och miljödomstolen kan pröva i målet. Överklagandet ska därför avvisas.

SLUT

Överklagandet avvisas.

Åke Söderlind

Anvisning för överklagande, se bilaga

Överklagande senast den 28 mars 2011.